

АЛЕКСАНДАР МОЛНАР, "СУНЦЕ МИТА И ДУГАЧКА СЕНКА КАРЛА ШМИТА"

Издавач: Службени гласник и Институт за филозофију и друштвену теорију, Београд, 2010.

ISBN 978-86-519-0588-2, COBISS.SR-ID 176147980, 338 страна

У најмању руку, пред нама се налази интересантна књига, атрактивна по пажњи коју је изазвала у стручној јавности, а у сваком случају добра књига, због чега и заслужује да буде прочитана.

У њеној суштинској структури, а кад последица извршене анализе, садржане су три оштре критике, којима се аутор супротставља неким идејама Карла Шмита, идејама његових поборника у Србији и прописаним идејама у важећем српском уставу. Већ се да закључити да је наслов пробрано сагласан самој тематици, јер се прати траг Шмитових идеја, које су прихваћене од оних интелектуалаца у Србији, који су успели да их уметну у уставну структуру данашње Србије.

Структурална композиција књиге је троделног састава: I) Теоријски приступи уставним променама у постмилошевићевској Србији; II) Адвокат Карл Шмит као симптом уставног посрнућа у Немачкој; III) Уставно посрнуће у постмилошевићевској Србији. Већ сам распоред ова три дела књиге нам открива да је њена сврха у делатној функцији провере утицаја предметне Шмитове теорије на реалистично стање, кроз паралелно представљање некадашње немачке и данашње српске уставно-политичке стварности. Спроведена је анализа уставотворних процеса у Србији с почетка XXI века у периоду, који аутор одређује као "постмилошевићевски".

У првом делу аутор нас уводи у идејно-политичку промисао уставних промена у Србији након пада недемократског режима 2000-те године, при чему се идентификују две интересантне тезе. Првом се открива клица суштинског идеолошког континуитета размишљања на тему уставног развоја Србије, и то од Карла Маркса до Карла Шмита, а другом се проверава примена постулата теорије Макса Вебера на Србију. Уз све контроверзе, које могу пратити овакав приступ теоријској анализи суштинске позадине српског уставног развоја, остаје утисак да

Молнар погађа у епицентар, који идентификује као подлогу за накнадну практичну операционализацију идеја које су превагнуле у Србији.

Другим делом се текстуално сјајно спајају претходни и накнади део књиге, с обзиром да је извршена анализа доприноса Шмитове теорије чувеним збивањима у Немачкој у периоду између два светска рата, додељујући им позицију симптома уставног посрнућа у Немачкој. Тиме се аутор врло јасно и прецизно вредносно определио према Шмитовим идејама, што нас уводи у трећи део књиге, а којим се сада наставља са идентификацијом облика политичке рецепције тих идеја у Србији.

Врло директно и уз снажне аргументе, који су истовремено повезани са прецизно одређеним личностима, Молнар објашњава како се десио продор идеја Карла Шмита у интелектуалну заједницу Србије и ко су "заслужни" појединци. И то је резултат ауторовог трагања за суштином (која је испод тепиха уставних норми), а коју он успешно открива, након спроведене социолошко-политиколошке, теоретске анализе уз презентацију стања уставно-правног оквира.

Ова књига је обележена и привлачним стилем језичког исказивања понуђених идеја, па је ишчитавање њених страница праћено непрестаном пишчевом тензијом, што је додатно препоручује. Осим неспорног и препознатљивог теоријског фонда знања који извире из овог дела, аутор се још једном потврдио елегантношћу и атрактивношћу књижевничке вештине конструисања утемељених, јасних и истовремено привлачних језичких исказа.

Коначна теоријско-оперативна порука, коју нам Молнар упућује, представља "аксиом неминовности"; само је питање када ће се она препознати, односно, када ће се десити да је доминантне уставотворне снаге у Србији схвате. До тада, остаје нам да се надамо да ће се то ускоро и десити, на добробит грађанске заједнице овог друштва.

Др Срђан Ђорђевић